

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Partneriaethau
Dyddiad y Cyfarfod:	6 Ebrill 2017
Swyddog Arweiniol:	Cyfarwyddwr Corfforaethol: Cymunedau (Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol)
Awdur yr Adroddiad:	Rheolwr Prosiect, Tîm Cydweithredu Rhanbarthol
Teitl:	Cyllidebau Cyfun (Iechyd a Gofal Cymdeithasol)

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Darparu diweddariad ar y gwaith rhanbarthol sydd ar y gweill i ddatblygu integreiddiad a chyllidebau cyfun ar gyfer gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn unol â deddfwriaeth LIC, ac yn unol â chyfarwyddyd Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru ac sy'n ofynnol yn Rhan 9 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn ffurfio'r sail ar gyfer fframwaith statudol newydd ar gyfer gofal cymdeithasol yng Nghymru. Canolbwynt y Ddeddf a'i rheoliadau ategol a chodau ymarfer yw gwella canlyniadau a lles pobl, a gwella effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd darpariaeth gwasanaeth.

Mae Rhan 9 y Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol sefydlu trefniadau partneriaeth ffurfiol o dan gyfarwyddyd y byrddau partneriaeth rhanbarthol ac mae'n benodol am sefydlu cyllidebau cyfun mewn perthynas â'r canlynol:

- Arfer swyddogaethau llety cartref gofal;
- Arfer swyddogaethau cymorth i deuluoedd;
- Swyddogaethau a fydd yn ymarfer ar y cyd o ganlyniad i'r asesiad a gynhelir dan Adran 14 y Ddeddf, neu unrhyw gynllun a baratowyd dan adran 14A.

Mae'r Canllaw Statudol sy'n cefnogi'r Ddeddf hefyd yn cyfeirio at sefydlu cyllidebau cyfun pan fo'n briodol ac yn rhestru'r meysydd canlynol:

- Pobl hŷn sydd ag anghenion cymhleth a chyflyrau tymor hir, yn cynnwys dementia
- Pobl ag anableddau dysgu;
- Gofalwyr, gan gynnwys gofalwyr ifanc;
- Gwasanaethau Cefnogaeth Integredig i Deuluoedd;
- Plant ag anghenion cymhleth oherwydd anabledd neu salwch.

Mae'r adnoddau ariannol sy'n cael ei wario ar anghenion gofal, cefnogaeth ac iechyd pobl hŷn yn y rhanbarth yn sylweddol ac felly mae'n debyg y bydd cwmpas unrhyw drefniadau ar y cyd o fewn y gwariant hwnnw yn sylweddol yn ariannol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn:

- 3.1 cadarnhau eu bod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les (Atodiad 1) fel rhan o'u hystyriaethau.
- 3.2 nodi maint yr adnoddau sy'n cael eu gwario ar draws y rhanbarth ar wasanaethau ar gyfer pobl hŷn, y mae rhai ohonynt yn ffurfio sylfaen ar gyfer trefniadau cyllidebau cyfun yn y dyfodol.
- 3.3 nodi'r materion a'r risgiau a amlygwyd o safbwynt llywodraethu ariannol y bydd angen eu gwerthuso; ac
- 3.4 Yn ystyried y gofyniad am adnoddau i gyflawni'r uchod o fewn y terfynau amser a nodwyd yn y Ddeddf a'r costau posibl a'r ffynonellau cyllid sydd eu hangen i'w cyflawni.

4. Manylion yr adroddiad

Safbwynt y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yw y dylai trafodaethau am integreiddiad a chyllidebau cyfun gael eu cymell gan yr anghenion a nodwyd yn Asesiad o Anghenion y Boblogaeth. O ystyried daearyddiaeth y rhanbarth a nifer y partneriaid, y bwriad yw datblygu cytundeb sydd â'r hyblygrwydd i ddarparu cytundebau rhanbarthol, is-ranbarthol a lleol.

Mae grŵp prosiect Cyllidebau Cyfun Rhanbarthol wedi'i sefydlu, wedi'i gadeirio gan Gyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol Sir Ddinbych i ddatblygu Cytundeb Integreiddio Gogledd Cymru i'w lofnodi gan y chwe Awdurdod Lleol a BIPBC. Mae'r meysydd canlynol wedi'u nodi fel man cychwyn i'w harchwilio mewn perthynas â datblygu cyllidebau cyfun lle bo modd:

- Y Gronfa Gofal Canolraddol – er bod Memorandwm o Ddealltwriaeth ar waith byddai cyllideb gyfun yn atgyfnerthu'r trefniadau llywodraethu.
- Gwasanaethau Gofalwyr – Grant Gofalwyr i ddechrau ac yna ystyried ymgorffori meysydd eraill o wasanaethau gofalwyr.
- Gwasanaethau Plant ag Anghenion Cymhleth a Gwasanaethau Cefnogaeth Integredig i Deuluoedd
- Gwasanaethau Cymunedol - Cartrefi Gofal a Gofal Cartref (Gwynedd i brofi cynllun peilot mewn ardal leol).

Bydd y meysydd canlynol hefyd yn cael eu harchwilio:

- Byrddau Diogelu Rhanbarthol
- Offer ac addasiadau

Gallai unrhyw Gytundebau Adran 33 presennol gael eu cynnwys o dan Gytundeb Integreiddio newydd Gogledd Cymru.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i sefydlu cronfeydd cyfun mewn perthynas â'r canlynol:

- Arfer swyddogaethau llety cartref gofal;
- Arfer swyddogaethau cymorth i deuluoedd;
- Swyddogaethau a fydd yn ymarfer ar y cyd o ganlyniad i'r asesiad a gynhelir dan Adran 14 y Ddeddf, neu unrhyw gynllun a baratowyd dan adran 14A.

Daeth y dyletswyddau hyn i rym o'r 6 Ebrill 2016, gan eithrio'r ddyletswydd i sefydlu cyllidebau cyfun mewn perthynas â swyddogaethau llety cartref gofal, a ddaw i rym ar 6 Ebrill 2018.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Bydd cefnogaeth i ddatblygu'r gwaith ar gyfer cyllidebau cyfun ar ffurf rheolaeth prosiect ar gyfer y rhanbarth a ariennir gan Grant Cyflawni Trawsnewid. Mae grŵp prosiect Cyllidebau Cyfun Rhanbarthol wedi derbyn y dasg o nodi pa gapasiti pellach y bydd y grŵp ei angen i ddatblygu cyllidebau cyfun ar ffurf cyngor technegol ac arbenigol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les? Gellir lawrlwytho adroddiad cyflawn yr Asesiad o Effaith ar Les oddi ar y [wefan](#), a dylid ei gynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn

Dyma'r asesiad o effaith cyntaf a gyflawnir gan fod y prosiect yn ei gamau cynnar ac wrth i'n cynnig ddatblygu byddwn yn adolygu ac yn ail-ystyried yr asesiad o effaith. Efallai y bydd angen ymgymryd ag asesiadau o effaith unigol ar gyfer integreiddiad gwasanaethau yn y dyfodol. Gellir canfod copi o'r Asesiad o Effaith ar Les yn Atodiad 1 i'w ystyried gan yr aelodau.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Bydd yr Aelodau yn ymwybodol o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ac wedi derbyn gwybodaeth am Ran 9 y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a datblygiad y Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol.

Byddwn yn cynnal ymgynghoriadau ffurfiol mewn perthynas â meysydd penodol o gyfuno cyllidebau.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Er mwyn lleihau'r risg o orwario ac ati, mae angen mwy o drafodaeth a dadansoddiad cyn y gellir cyflwyno argymhellion ffurfiol o ran y math o fodel neu fodelau o gyllidebau cyfun a maint y trefniadau.

Bydd buddsoddi adnoddau i asesu, datblygu a gweithredu cytundeb yn ofynnol waeth beth fo'r maint, ond gall lefel y cymhlethdod a'r anhawster posibl dyfu gyda maint a nifer y partneriaid.

Bydd angen mewnbwn gan sawl swyddogaeth gefnogi (cyllid, cyfreithiol, TGCh ac AD) er mwyn datblygu cytundeb rhwng partiön, ynghyd â chefnogaeth rheoli prosiect ymroddedig. Bydd creu corff newydd i gynnal y gyllideb gyfun ar ran y partneriaid yn

debygol o fod angen mwy o adnoddau i'w sefydlu a'i gynnal. Mae'n rhaid ystyried sut y cyflawnir y rolau hyn yn unol â'r terfynau amser sy'n ofynnol yn y Ddeddf a sut y byddant yn cael eu hariannu.

10. Pa fanteision/risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Manteision

- Defnyddio cyllidebau'n fwy hyblyg i ddiwallu anghenion defnyddwyr
- Haws diwallu amcanion a rennir
- Integreiddio cynnydd a chreu modelau gofal newydd
- Potensial i gefnogi darpariaeth modelau gwasanaeth sy'n fwy effeithlon
- Meithrin ymddiriedaeth rhwng y sefydliadau

Risgiau

- Triniaeth gorwariant/tanwariant cyllideb gyfun
- Un partner yn derbyn manteision ar draul y partner arall
- Colli neu golled canfyddedig o atebolrwydd dros y cyllidebau
- Traws-gymorthdalau gwasanaethau
- Cymhwyso toriadau cyllidebol neu dwf gwasanaeth
- Canolbwyntio ar pwy sy'n ariannu beth yn hytrach na'r canlyniadau sydd wedi'u cyflawni
- Trefniadau TAW gwahanol (yn gyffredinol mae awdurdodau lleol yn codi tâl ac yn adennill TAW ond nid yw'r GIG yn gwneud hyn)
- Gwahanol drefniadau ariannu a chodi tâl
- Diffyg ystyriaeth neu effaith ar wasanaethau corfforaethol e.e. cyllid a/neu lywodraethu i reoli cyllidebau cyfun
- Atebolrwydd a chostau yswiriant
- Trefniadau a chostau archwilio
- Trefniadau pensiwn
- Costau etifeddiaeth os yw'r cytundeb yn dod i ben
- Pwysau anrhagweladwy ar y system e.e. newidiadau gwleidyddol yn y cyngor, gorchmynion gwleidyddol cenedlaethol yn y GIG
- Newid arweinyddiaeth yn y bartneriaeth
- Diffyg aliniad o ran diwylliant a gwerthoedd

Bydd angen asesu a mynd i'r afael â'r holl faterion, manteision neu risgiau a nodwyd drwy gytundeb ffurfiol. Efallai y bydd angen gwaith sylweddol i brofi'r opsiynau cyn y gellir gwneud unrhyw argymhellion. Bydd y materion yn berthnasol yn gyffredinol waeth beth fo maint y gyllideb gyfun neu'r cytundeb – dim ond ystod yr effaith ariannol fydd yn newid.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

- Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles 2014, Rhan 9.
- Mae pwerau archwilio mewn perthynas â'r maes hwn o waith wedi'u hamlinellu yn Adrannau 7.3, 7.4.1 a 7.15.2 o Gyfansoddiad y Cyngor.

Swyddog Cyswllt:

Rheolwr Prosiect, Tîm Cydweithredu Rhanbarthol

Ffôn: 01824 706216